

Det nye Lundmaterialet

**Kartlegging og vurdering
av minoritetsspråklige barns
norskferdigheter**

**Bearbeidet og oversatt
av**

Inger Lise Skauge

***Fortellingen
om Mia***

Det nye Lundmaterialet på norsk

Den omarbeidede og oversatte versjonen ” Det nye Lund-materialet ” kartlegger minoritetsspråklige barns norskferdigheter innenfor et begrenset område av lydlære (fonologi), formlære (morfologi), setningslære (syntaks) og ordforråd. Siden materialet innbyr til samtale, kan en også danne seg et bilde av barnets spontantale.

Materialet passer best for barn i 6-7 års alderen, men det kan også anvendes på minoritetsspråklige barn opp til 11-12 års alder. I tillegg egner materialet seg til språktrening og kartlegging av minoritetsspråklige barns norskferdigheter i barnehagealder.

Det opprinnelige *Nya Lundamaterialet*, som er et spesialpedagogisk verktøy for å kartlegge barn med forsinket språkutvikling, ble laget av logopedene Eva Holmberg og Hariette Stenkvist ved sykehuset i Lund.

Talepedagogene Berit Tybrand, Anita Alstam Malcus m.fl. omarbeidet dette med tanke på kartlegging av andrespråksutviklingen hos minoritetsspråklige barn i Sverige.

Denne norske oversettelsen og bearbeidelsen er laget i forståelse med Berit Tybrand. Et møte med henne for noen år siden gav inspirasjon til dette. Hun oppfordret sterkt til å få laget en norsk versjon, siden den allerede fantes på dansk og islandsk. Logoped Mari Berntsen ved Sunnås sykehus startet et oversettelsesarbeid for flere år siden. Hun overgav alt sitt materiell til undertegnede med et ønske om at jeg om mulig kunne fullføre arbeidet.

I mitt arbeid har jeg tilpasset stoffet til norske forhold, og i innledningen vises det i tillegg til de rettigheter denne elevgruppen har.

Dette kartleggingsmaterialet er altså knyttet til bildene i det svenske materialet *Nya Lundamaterialet*, mens spørsmål og oppgaver på norsk står i dette heftet. En beskrivelse av det opprinnelige materialet finnes på innlednings-sidene i det svenske bildeheftet.

Det nye Lundmaterialet
For den norske oversettelsen og bearbeiding til norsk

Inger Lise Skauge

ILMAS

e-post: ilmas@halden.net
mob.tlf.: 414 13 977

Minoritetsspråklige barns norskferdigheter

Rettigheter

Det er viktig at minoritetsspråklige elever allerede fra første skoledag av får den opplæringen de i henhold til Opplæringslovens § 2-8 har rett til å få.

Avhengig av den enkeltes norskferdighet, gis tilbud om særskilt norskopplæring. Om nødvendig kan eleven også få tospråklig fagopplæring, morsmålsopplæring eller begge deler.

Det skal fattes enkeltvedtak. Før vedtaket fattes, skal den enkelte elevs språkferdigheter kartlegges.

Tidlig hjelp er god hjelp.

Det er derfor en stor fordel å kartlegge barna allerede før skolestart. Dette er i samsvar med Stortingsmelding nr. 16 (2006 – 2007) ”*Og ingen stod igjen... Tidlig innsats for livslang læring.*”

Innskrivningssituasjonen er en glimrende anledning til å foreta den første kartleggingen i skolesammenheng. En må da selvsagt beregne mer tid enn til barn med norsk som morsmål. Erfaring tilsier at en time vil egne seg for en kombinasjon av innskriving og kartlegging.

Hvem kan kartlegge?

Det er en stor fordel om den som kartlegger har erfaring med opplæring av minoritetsspråklige barn og kjenner til andrespråkutvikling hos barn og utvikling av mellomspråk.

Lærere som har kunnskap om generell språkutvikling hos barn, vil ved å følge veiledningen, enkelt kunne danne seg et bilde av andrespråks-utviklingen hos barna.

De ulike strategier

Materialet gir ikke et fullstendig bilde av barnets andrespråkutvikling.

I tillegg til de ulike strategier som blir benyttet i det opprinnelige materialet (bildeboka), er det valgt en tilleggsstrategi i dette heftet, en *pekestrategi*, som kan fange opp barnets passive ordforråd. Det er fritt for kartleggeren å velge rekkefølgen på spørsmålene, og dersom tiden tillater det, kan en gjerne stille utfyllende spørsmål for å få fram flere begreper (*ekstras spørsmål og oppfordringsstrategi*).

Opptaker

Det er en fordel om en tar seg tid til å bruke en opptaker under kartleggingen. Det er tidkrevende i etterarbeidet, men nyanser i språket og uttaleproblemer som trenger tidlig hjelp, fanges lettere opp og er enklere å analysere etter å ha lyttet til opptaket i ettertid.

Veiledning i bruk av materialet

Dette materialet må ikke oppfattes som en test. Det er en kartlegging som kan gi et bilde av den norskspråklige utviklingen hos minoritetsspråklige barn.

Det er bare bildene i spiralheftet som skal benyttes. Den svenske teksten i spiralheftet er laget med tanke på forsinket språkutvikling og benyttes ikke.

I dette kartleggingsheftet er teksten oversatt og bearbeidet med tanke på kartlegging av minoritetsspråklige barn.

Det er normalt plassert flere tekstsider fra bildeheftet på hver side i dette heftet. En vannrett strek markerer overgang til ny side i bildeheftet. Siden bildeheftet er uten sidetall, er det i dette heftet skrevet en tekst som indikerer hvilket bilde det dreier seg om.

Øverst på hver prøvedel (tekstside) står de ordene en forventer at barnet skal svare. Disse ordene er nummerert og **skrevet med uthevet skrift**.

Deretter gis det eksempler på spørsmål som nettopp vil tvinge fram de forventede eller ønskede svarene. Det er selvsagt mulig å stille spørsmålene på en annen måte, men en må unngå å inkludere ønsket svarord i spørsmålet. Meldinger til læreren er skrevet i kursiv. Eks. (*Pek på damen*)

Følgende strategier er valgt:

<i>Spørsmålsstrategi</i>	: <i>Spørsmål stilles, og det forventes et svar.</i>
<i>Avslutningsstrategi</i>	: <i>Lærer starter en setning som eleven skal fullføre.</i>
<i>Pekestrategi</i>	: <i>Lærer sier: Pek på, og passivt ordforråd lokkes fram.</i>
<i>Ekstraspørsmål</i>	: <i>Eleven prøves i ord utover det som <u>skal</u> prøves i heftet.</i>
<i>Oppfordringsstrategi</i>	: <i>Eleven utfordres til å fortelle fritt.</i>

En må selvsagt ikke følge spørsmålsstillingen slavisk. Ser en at det går greit med spørsmålsstrategi, er det unødvendig med pekestrategi. Pekestrategi er tatt med for å fange opp barnets passive ordforråd. Mange minoritetsspråklige barn forstår det som blir sagt, men de klarer ikke selv å finne de ordene de trenger for å kunne svare.

Ekstraspørsmål og oppfordringsstrategi er tatt med for å gi utfordringer til de som svarer raskt og korrekt på spørsmålene.

Kartleggingen bør gjøres i forståelse med de foresatte.

Dette materialet skal brukes i individuelle samtaler – ikke i grupper.

Bruk ikke mer enn en skoletime av gangen, og sørg for en hyggelig og avslappet atmosfære.

Resultatet drøftes i lærerteamet, og notatheftet oppbevares i elevmappa.

(Bilde nr. 1 i boka: Mia i senga)

1 SENG

*Lærer
forteller*

*Spørsmåls-
strategi*

*Avslutnings-
strategi*

*Peke-
strategi*

*Ekstra-
spørsmål*

2 a BOK

Denne jenta heter Mia.

Hva ligger Mia i?/Hvor ligger Mia?
Hva leser hun i?
Hvilken farge er det på boka?

Mia ligger i en/ei.....
Hun leser i en/ei.....

Pek på senga!
Pek på boka!

Hva har Mia under hodet?
Hva har Mia på seg? Hva har Mia over seg?

2 b BLÅ

(Bilde nr. 2 i boka: En dame lufter hunden)

3 DAME

4 BLOMST

5 HUND

6 GRESS/GRAS

*Spørsmåls-
strategi*

Hva ser du på dette bildet?
(Pek på damen, blomsten, hunden og spør) Hva er dette?
(Pek på gresset) Hva er det som vokser på bakken?

*Avslutnings-
strategi*

Det er ikke en mann, det er en/ei
Hun er ute og går tur med
Hunden ser på en.....
Damen og hunden står i

*Peke-
strategi*

Pek på damen! Pek på blomsten!
Pek på hunden! Pek på gresset!

(Bilde nr. 3 i boka: En hånd som skriver)

7 a SKRIVER 7 b BREV/KONVOLUTT 8 FRIMERKE

*Spørsmåls-
strategi*

Dette er Mias hånd. Hva gjør Mia?
(Pek på brevet) Hva er det?
(Pek på frimerke) Hva er det?

*Avslutnings-
strategi*

Mia tegner ikke, men hun
På brevet/konvolutten har Mia festet
et.....

*Peke-
strategi*

Pek på brevet!
Pek på det hun skriver!
Pek på frimerket!

*Oppfordrings-
strategi*

Fortell om en gang det kom et brev i postkassa.

(Bilde nr. 4 i boka: Mia tegner bil)

9 a TEGNER 9 b BIL 9 c RATT 10 JENTE

*Spørsmåls-
strategi*

Hva gjør Mia her?
(Pek på bilen) Hva tegner Mia?
(Pek på rattet) Hva har hun tegnet her?

*Avslutnings-
strategi*

Mia er ikke en gutt, hun er en/ei

*Peke-
strategi*

Pek på bilens ratt/rattet til bilen!

*Lærer
forteller*

(Innledning til neste side)
Når Mia kommer hjem fra skolen,
skal hun spise litt.

(Bilde nr. 5 i boka: Melk, banan, melkeglass)

11 BANAN

12 a MELK

12 b GLASS

*Spørsmåls-
strategi*

(Pek på bananen) Hva er det?
(Pek på kartongen) Hva tror du det i denne?
(Pek på melkeglasset) Hva er melken i der?

*Avslutnings-
strategi*

Melken er i et
Mia liker å drikke.....
(Pek på bananen) Det er en

*Peke-
strategi*

Pek på bananen!
Pek på melken!
Pek på glasset!

(Bilde nr. 6 i boka: Mann med skjegg)

13 ØYE

14 ØRE

15 NESE

16 MUNN

17 SKJEGG

*Lærer
forteller*

Dette er Mias pappa. Nå peker jeg.

*Spørsmåls-
strategi*

(Pek på legemdelene og spør)
Hva er det?

*Avslutnings-
strategi*

På haka har Mias pappa

*Peke-
strategi*

Pek på øyne, nese, munn, skjegg!

*Fortsett å spørre om andre begreper på bildet dersom barnet virker sikker.
(Panne, kinn, hake, øyebryn...)*

(Bilde nr. 7 i boka: Ku og tre med ett blad)

18 KU

*Spørsmåls-
strategi*

19 TRE

(*Pek på kua*) Hva er det?
(*Pek på treet*) Hva er det?
(*Pek på bladet*) Hva er det som sitter fast på treet?

20 BLAD

*Avslutnings-
strategi*

(*Pek på hvert bilde*)
Dette er ikke en gris, det er ei.....
Ved siden av kua er det et.....
På den grenen er det et

*Peke-
strategi*

Pek på kua!
Pek på treet!
Pek på bladet!

(Bilde nr. 8 i boka: Hjerte)

21 a HJERTE

*Spørsmåls-
strategi*

(*Pek på hjertet*) Hva er dette?
Hvilken farge er det på hjertet?

21 b RØDT

*Avslutnings-
strategi*

(*Pek på hjertet*)
Dette er et.....

*Oppfordrings-
strategi*

Hva tenker du på når du ser et hjerte?

*Ekstra-
spørsmål*

Benytt anledningen til å sjekke ut barnets fargebegreper ved å bla litt tilbake til foregående sider i heftet.

(Bilde nr. 9 i boka: Fot og sko/joggesko)

22 FOT

*Spørsmåls-
strategi*

*Avslutnings-
strategi*

*Ekstra-
spørsmål*

23 SKO/JOGGESKO

Hva ser du på dette bildet?

(Pek på foten)

Her er Mias.....

(Pek på skoen/joggeskoen)

Og her er Mias

(Pek på tærne)

Hva er dette?

(Bilde nr. 10 i boka: Mia dusjer)

24 a DUSJER

25 FØTTENE/BEINA

*Spørsmåls-
strategi*

*Avslutnings-
strategi*

*Ekstra-
spørsmål*

24 b VANN

26 SÅPE

Hva gjør Mia her?

Hva er det som kommer ut av dusjen?

(Pek på føttene)

Hun står på begge

Ut av dusjen kommer det

(Pek på såpa)

For å bli ren bruker hun.....

(Pek på kranene)

Hva betyr den røde og blå fargen?

(Bilde nr. 11 i boka: Bokhylle)

27 a (BOK)HYLLE

27 b BØKER

28 BANANER

*Lærer
forteller*

Her ser du noe som Mia har på rommet sitt.

*Spørsmåls-
strategi*

(Pek på bokhylla) Hva er dette?
(Pek på bøkene) Hva er det som står i hylla?
Hva er det som ligger på fatet?

*Avslutnings-
strategi*

I hylla er det mange.....
På fatet ligger det

*Ekstra-
spørsmål*

Hvor mange bøker er det?
Hvor mange bananer det?

(Bilde nr. 12 i boka: To senger)

29 JENTER

30 SENGER

*Lærer
forteller*

Her ligger Mia og sover. Hun har besøk av
en annen jente.

*Avslutnings-
strategi*

(Pek på begge jentene)
Så nå er det ikke bare en jente,
nå er det to,
(Pek på sengene)
og her er det to.....

*Oppfordrings-
strategi*

Fortell om en gang du sov i en annen seng
enn din egen.

31 a EPLER

*Lærer
sier*

Fortell meg hva du ser på dette bildet.

*Avslutnings-
strategi*

Her ser du fire

31 b STORT

STØRRE

STØRST

Dekk til eller legg hånden over de to største eplene.

*Avslutnings-
strategi*

Nå ser du bare to epler.

(Pek på det minste eplet) Dette eplet er lite.

*(Pek på eple nr. 2) Dette eplet er ikke lite,
det er ganske*

*(Pek så på eple nr. 3) Og dette eplet er
enda*

*(Pek på eple nr. 4) Og dette eplet
er aller*

*Peke-
strategi*

Pek på det største eplet!

(Lærer peker på eple nr. 2)

Pek på et eple som er større enn dette!

(Bilde nr. 14 i boka: Båter)

32 a **BÅTER**

*Avslutnings-
strategi*

Og her det fire.....

32 b **LITEN**

MINDRE

MINST

*Avslutnings-
strategi*

Dekk til eller legg hånden over de to minste båtene.

*(Pek på den største båten) Denne båten er stor,
(Pek på båt nr. 2) men denne båten er ikke så stor,
den er ganske
(Pek på båt nr. 3) Og denne båten
er enda
(Pek på båt nr. 4) Og denne båten
er aller*

(Bilde nr. 15 i boka: Framkomstmidler)

33 **FORT** **FORTERE** **FORTEST**
 (RASK **RASKERE** **RASKEST)**

*Avslutnings-
strategi*

*(Pek på barnevognen)
Å trille en barnevogn går sakte,
(Pek på sykkel) men å sykle går ikke sakte.
Det går ganske.....
(Pek på bilen) Og å kjøre bil går enda
(Pek på flyet) Men å reise med fly går aller.....*

*Oppfordrings-
strategi*

*Prøv å oppmuntre til spontantale ved
å stille spørsmål.
Hva har du reist med? Fortell om det.*

(Bilde nr. 16 i boka: Pølser)

34 a FIRE PØLSER

34 b TJUKK TJUKKERE TJUKKEST
(TYKK TYKKERE TYKKEST)

Lærer sier Hva ser du på dette bildet?
Hvor mange er det?

Avslutningsstrategi
*Dekk til eller legg hånden over de to tjukkeste pølsene.
(Pek på den tynne pølsa) Denne pølsa er tynn,
(Pek på pølse nr. 2) men denne pølsa er ikke tynn,
den er ganske.....
(Pølse nr. 3) Og denne pølsa er enda.....
(Pølse nr. 4) Men denne er aller*

(Bilde nr. 17 i boka: Bilder med hus, blomst, klokker)

35 DEN LILLE BLOMSTEN

36 DET LILLE HUSET

37 DE SMÅ KLOKKENE

Lærer sier Her ser du to bilder.
*(Pek på bildet med store figurer) Dette er mitt bilde,
(Pek på bildet med små figurer) og det er ditt bilde.
Nå sier jeg noe om mitt bilde,
og så skal du si noe liknende om ditt bilde.*

Avslutningsstrategi
*(Pek på den store blomsten)
Jeg har den store blomsten,
(Pek på den lille blomsten)
og du har.....
Her er det store huset, (Pek)
og der (Pek) er
Dette er de store klokkene, (Pek)
og der (Pek) er*

(Bilde nr. 18 i boka: Mia og katt)

38 MIAS

*Spørsmåls-
strategi*

*Ekstra-
spørsmål*

39 KATTENS

Husker du hva jenta heter? (Mia)
Hun har fått en is. Hvem sin is er det?
(*Pek på halen*) Hvem sin hale er det?

Hvem sin bukse er det?
Hvem sin T-skjorte er det?

(Bilde nr. 19 i boka: Barn med baller)

40 HANS

*Spørsmåls-
strategi*

*Avslutnings-
strategi*

41 HENNES

(*Pek på en ball av gangen*)
Hun har en ball, og han har en ball.
(*Pek på en av ballene*) Hvem sin ball er det?
(*Pek på den andre ballen*) Og hvem sin ball er det?

(*Pek på jentas ball og deretter guttens*)
Det er hennes ball, og det er.....
(*Pek motsatt*)
Det er hans ball, og det er

Her må vi regne med å få flere alternative svar: hans, guttens, han sin, ballen til gutten, hennes, Mias, Mia sin, jentas, henne sin

42 MIN

43 DIN

Det er ikke egne bilder i heftet til oppgave 42 og 43. Bruk egne og barnets klær og pek.

*Spørsmåls-
strategi*

Hvem sin jakke er det?
Og hvem sin er det?
Bruk flere eksempler.

(Bilde nr. 20 i boka: To skap – under/i)

44 UNDER

45 I (INNI)

*Lærer
sier*

Mia tror at hun har gjemt seg,
men du ser jo hvor hun er.

*Spørsmåls-
strategi*

*(Pek på Mia under skapet) Hvor er Mia her?
(Pek på det andre bildet) Og hvor er Mia der?*

*Avslutnings-
strategi*

*(Pek på Mia under skapet) Der er hun under skapet,
(Pek på nytt) og der er hun.....*

(Bilde nr. 21 i boka: To skap – bak/foran)

46 BAK

47 FORAN

*Spørsmåls-
strategi*

*(Pek på Mia bak skapet) Hvor er hun her?
(Pek på nytt).....og her?*

*Avslutnings-
strategi*

*(Pek) Her er Mia foran skapet,
(Pek på nytt) men her står hun.....*

(Bilde nr. 22 i boka: To skap – ved siden av/på)

48 VED SIDEN AV

49 PÅ (OPPÅ)

*Spørsmåls-
strategi*

*(Pek på Mia ved siden av skapet)
Hvor er Mia nå?*

*Avslutnings-
strategi*

*(Pek på nytt)
Nå er ikke Mia ved siden av skapet lenger.
Her er hun.....*

(Bilde nr. 23 i boka: Barn i trapp)

50 NED/NEDOVER

*Avslutnings-
strategi*

Gutten går oppover trappa,
men Mia går.....

(Bilde nr. 24 i boka: Mia og mor)

51 TIL/MOT

*Lærer
forteller*

Her ser du Mia og moren hennes.

*Spørsmåls-
strategi*

Hvor springer Mia?

*Avslutnings-
strategi*

Hun springer

(Bilde nr. 25 i boka: Ku, melk og krus)

52 AV/FRA

*Spørsmåls-
strategi*

Hvordan får vi melk?

*Avslutnings-
strategi*

(Pek på kua)
Melk får vi

*Oppfordrings-
strategi*

Har du sett hvordan man melker ei ku?
Fortell!

(Bilde nr. 26 i boka: Mia spiser suppe)

53 MED

*Lærer
sier*

Fortell hva Mia gjør her.

*Spørsmåls-
strategi*

(Pek på skjea)

Hvordan spiser Mia suppe?

*Ekstra –
spørsmål*

Hva bruker Mia når hun spiser suppe?

(Bilde nr. 27 i boka: Gutt klatrer)

54 KAN IKKE KLATRE

*Avslutnings-
strategi*

(Pek på gutten i treet) Den gutten kan klatre,
(Pek på den andre gutten)
men den gutten.....

*Ekstra-
spørsmål*

Hvorfor kan han ikke klatre?
Har du prøvd å klatre i trær?

*Oppfordrings-
strategi*

Har du skadet deg noen gang?
Hva skjedde? Fortell!

(Bilde nr. 28 i boka: Huskestativ)

55 HUSKER IKKE

*Lærer
forteller*

Mia og venninnen hennes har gått til
huskestativet for å huske.

*Avslutnings-
strategi*

Mia husker,
men den andre jenta.....

*Oppfordrings-
strategi*

Mia smiler. Hvorfor er den andre jenta
sur, tror du?

(Bilde nr. 29 i boka: Barn tilbys saft)

56 LIKER IKKE

Lærer sier Mia og gutten får saft.

Avslutningsstrategi Mia liker saft,
men gutten.....

(Bilde nr. 30 i boka: Barn og hoppetau)

57 HOPPER IKKE

Lærer sier Begge jentene har hoppetau.

Avslutningsstrategi Mia hopper tau,
men den andre jenta

(Bilde nr. 31 i boka: Trær med og uten blader)

58 INGEN/IKKE NOEN

Lærer sier Her ser du to trær.

Avslutningsstrategi (*Pek på treet med blader*)
Dette treet har mange blader,
(*Pek på det andre treet*)
men det treet har.....

Ekstra-spørsmål (*Pek på treet med blader*) Når ser treet slik ut ?
(*Pek på treet uten blader*) Og når ser det slik ut?

Finn ut hva barnet kan om årstider.

(Bilde nr. 32 i boka: Bilder av mus)

59 SPISER

*Spørsmåls-
strategi*

(Pek på den musa som spiser)

Hva gjør musa?

(Pek på den tomme tallerkenen)

Her er det ikke noe ost igjen.

Hva har musa gjort?

*Oppfordrings-
strategi*

Har du sett ei levende mus? Fortell!

60 HAR SPIST

(Bilde nr. 33 i boka: Bilvask)

61 VASKER

*Spørsmåls-
strategi*

(Pek på bilen der Mia vasker)

Hva gjør Mia her?

(Pek på den rene bilen)

Hvordan er bilen blitt så ren og fin?

*Ekstra-
spørsmål*

Hva brukte Mia da hun vasket bilen?

*Oppfordrings-
strategi*

Hva kan du hjelpe til med hjemme?

Oppgave 59 – 62

(Bilde nr. 34 i boka: Ved billettluke)

63 SKAL REISE

*Spørsmåls-
strategi*

Mia kjøper billett. Hvorfor gjør hun det?

*Ekstra-
spørsmål*

Hva har Mia tatt med seg på reisen?

*Oppfordrings-
strategi*

Har du reist med tog?
Fortell!

(Bilde nr. 35 i boka: Mia med badering)

64 SKAL BADE

*Spørsmåls-
strategi*

Mia har hentet baderingen sin
og springer ned til stranda.
Hvorfor gjør hun det?

*Peke-
strategi*

Pek på baderingen!

*Lærer
forteller*

En gang var Mia på badetur sammen med
klassen sin. Da reiste de med buss. (neste side)

Nå skal vi se hva som skjedde på den turen.

Bøying av verb

Preteritum

Til å kartlegge elevens ferdigheter i bøying av verb brukes de fire siste bildene i boka. De danner til sammen en fortelling.

Til dette bildet må man bruke god tid. Elev og lærer snakker sammen om hva som skjedde på bussen.

Legg hånden over deler av bildet eller pek på detaljer og still så spørsmål i preteritum, slik at svaret framtvinges i preteritum.

65 a STERK BØYING

så (ut)
sov
gikk i stykker
ødela

66 a SVAK BØYING

leste
kjørte
tegnet
kranglet

*Spørsmåls-
strategi*

Hva var det som skjedde i bussen?
Hva skjedde med jakka?
Hva gjorde han/hun?
Hva skjedde etterpå tror du?

Prøv å få eleven til å si så mange verb som mulig i preteritum ved at det stilles flere spørsmål i preteritum.

(Bilde nr. 37 i boka: På badeplassen)

Verb i preteritum fortsatt

Samtal om bildet for å tvinge fram verb i preteritum. Pek på barna på bildet og spør for eksempel: Hva gjorde den gutten?

65 b STERKE VERB

sprang
løp
stod
satt

66 b SVAKE VERB

hoppet
svømte
gravde
stupte

*Spørsmåls-
strategi*

Hva gjorde barna da de hadde kommet fram?

*Lærer
forteller*

De badet ganske lenge og ble slitne.
Nå skal du få se hva de gjorde de etterpå. (*neste bilde*)

(Bilde nr. 38 i boka: Barn "i garderoben")

Verb i preteritum fortsatt

Samtal om det som skjedde etterpå.

Bruk preteritum i spørsmålene for å tvinge fram svar i preteritum.

65 c STERKE VERB

drakk
gråt
satt

66 c SVAKE VERB

spiste
sydde
blødde

*Spørsmåls-
strategi*

Hva gjorde sjåføren med jakka?
(*Pek på gråtende gutt*)
Hva gjorde gutten?
Hvorfor gråt han?

Oppgave 65b og 66b

(Bilde nr. 38 i boka: Bussen kjører hjem)

66 d SVAK PRETERITUMSBØYING

Samtal om bildet. Det er ingen barn der.

ryddet
reiste
glemte

*Spørsmåls-
strategi*

Hva gjorde de helt til slutt?
Hvor reiste de?

(Siste side i boka – uten bilde)

67 SPØRSMÅL MED SPØRREORD

(hva, hvor, hvordan, hvorfor, hvilken, hvem)

*Lærer
sier*

Nå har jeg fortalt deg om Mia og mye annet.
Nå er det din tur til å fortelle noe til meg!

*Oppfordrings-
strategi*

Få eleven til å lage spørsmål med spørreord
ved at du f. eks sier:
Spør meg om hvor jeg bor.
Spør meg om hvilken dag det er i dag.
Lag flere eksempler

68 JA/NEI - SPØRSMÅL

La eleven lage ja/nei – spørsmål

Spør meg om jeg liker is.
Spør meg om jeg kan svømme.
Spør meg om jeg kan hoppe tau.
Fortsett.

ILMAS

e-post: ilmas@halden.net

mob.tlf.: 414 13 977

Det nye Lundmaterialet.

Dette norske oppgaveheftet med veiledning
hører sammen med et notathefte og er
knyttet til det svenske bildeheftet Lundamaterialet, bearbetat version.
Lykke til i bruken av dette kartleggingsverktøyet.

Inger Lise Skauge